

Journal of Education Studies

Volume 11
Issue 1 July-September 1982

Article 2

July 1982

ประวัติศาสตร์การศึกษา

วรินทร์ อักษรพงศ์

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/educujournal>

Part of the [Education Commons](#)

Recommended Citation

อักษรพงศ์, วรินทร์ (1982) "ประวัติศาสตร์การศึกษา," *Journal of Education Studies*: Vol. 11: Iss. 1, Article 2.

DOI: 10.58837/CHULA.EDUCU.11.1.2

Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/educujournal/vol11/iss1/2>

This Article is brought to you for free and open access by the Chulalongkorn Journal Online (CUJO) at Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Journal of Education Studies by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

ประวัติคณะครุศาสตร์

วรรณท์ อักษรพงศ์

ในปี พ.ศ. ๒๕๐๐ ซึ่งพุทธศาสนิกชนทั่วโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ประเทศไทย พากันปีติโสมนัสจัดการเฉลิมฉลอง “กึ่งพุทธกาล” เพื่อน้อมเกล้าฯ ถวายเป็นพุทธบูชา แต่สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าผู้ทรงเป็นพระบรมครูนั้น ครุศาสตร์ก็ได้รับการสถาปนาขึ้นเป็นคณะที่ ๗ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคมในปีเดียวกัน โดยพระราชกฤษฎีกาแยกคณะอักษรศาสตร์และครุศาสตร์ออกเป็น ๒ คณะ และศาสตราจารย์ พูนทรัพย์ นพวงศ์ ณ อยุธยา ได้รับแต่งตั้งให้เป็นคนบัตินคนแรก ประกอบด้วยแผนกวิชา ๔ แผนก คือ สาร์ตติศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และวิจัยการศึกษา

ระยะต้นนี้ คณะครุศาสตร์ยังต้องพึ่งพาอาคาร สถานที่ของคณะอักษรศาสตร์อยู่ถึง ๓ ปี จนเมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๓ คณะครุศาสตร์จึงได้ทำพิธีเปิดตึกเรียนที่บริเวณที่ดินทางด้านใต้ ของตึกเลขาธิการ หรือทางฝั่งตะวันตกของถนนพญาไท ซึ่งมีพื้นที่เต็มโครงการทั้งหมด ๔ หมอนหรือ ๔๐ ไร่ และโรงเรียนสาธิตก็ไปอาศัยส่วนหนึ่งของอาคารหอพักนิสิตอยู่ชั่วระยะหนึ่ง ต่อมามหาวิทยาลัยจึงได้ อนุมัติให้ ใช้บ้านพักอาจารย์ชาวต่างประเทศแทนและผู้ปกครองบริจาคเงินสร้างให้อีกหลังหนึ่ง

ทางการขยายโครงการฝึกหัดครูให้เพิ่มทั้งปริมาณและคุณภาพอย่างสูง
 เหมาะสมกับความเป็นสถาบันระดับอุดมศึกษานั้น คณะครุศาสตร์ได้รับความร่วมมือจาก
 มหาวิทยาลัยอินเดียนาแห่งสหรัฐอเมริกา ซึ่งกำลังมีสัญญาช่วยเหลืออยู่กับกระทรวง-
 ศึกษาธิการ โดยทำเป็นบทแก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ ๕ ให้สัญญาครอบคลุมมาถึงคณะครุศาสตร์
 ที่จัดตั้งขึ้นใหม่ สัญญานี้ระบุว่ามิประโยชน์แก่โครงการขยายงานของคณะครุศาสตร์อย่างยิ่ง
 เริ่มใช้สัญญานี้เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๔๙๘ เป็นต้นมาจนถึงเดือนสิงหาคม ๒๕๐๔ จึงหมด
 สัญญา ช่วงระยะเวลา ๖ ปีนั้น มหาวิทยาลัยอินเดียนาได้ส่งผู้เชี่ยวชาญทางด้านต่าง ๆ ของ
 มหาวิทยาลัยมาช่วยปฏิบัติงานในคณะครุศาสตร์ และให้ทุนอาจารย์คณะครุศาสตร์ ตลอดจน
 จนอาจารย์คณะอื่น ๆ ที่นิสิตคณะครุศาสตร์ ไปร่วมเรียนด้วยไปศึกษาต่อยังมหาวิทยาลัย
 อินเดียนา ๓๐ คน แม้สัญญาดังกล่าวจะสิ้นสุดลงนานแล้ว แต่มหาวิทยาลัยอินเดียนา
 ยังคงตั้งทุนไว้สำหรับให้อาจารย์คณะครุศาสตร์ไปศึกษาต่อปีละ ๑ ทุน จนถึงปัจจุบัน หลังปี
 พ.ศ. ๒๕๐๔ เป็นต้นมาคณะครุศาสตร์เปิดแผนกวิชาเพิ่มขึ้นอีก ๗ แผนกได้แก่ พลศึกษา
 จิตวิทยา บริหารการศึกษา โสตทัศนศึกษา พยาบาลศึกษา ศิลปศึกษา และอุดมศึกษา
 รวมทั้งสิ้น ๑๑ แผนกวิชา ในปี พ.ศ. ๒๕๒๒ พระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ได้เปลี่ยนแผนกวิชา เป็นภาควิชา จึงกล่าวได้ว่าคณะครุศาสตร์แบ่งการเรียนการสอน
 ออกเป็น ๑๑ ภาควิชา ซึ่งแน่นอนว่าจำนวนคณาจารย์ทั้งระดับปริญญาตรี โท และเอก
 ตลอดจนจำนวนนิสิต และนักเรียนสาธิต ย่อมมากขึ้นเป็นทวีคูณ ปรากฏว่าปีการศึกษา
 ๒๕๒๔ ที่ผ่านมา คณะครุศาสตร์มีอาจารย์ ๓๘๐ คน จำนวนนิสิตทั้งหลักสูตรปริญญาตรี
 ปริญญาโท ปริญญาเอก ประมาณ ๓,๐๐๐ คน และยังมีนักเรียนโรงเรียนสาธิตตั้งแต่ระดับ
 อนุบาลจนถึงระดับมัธยมปลายอีกประมาณ ๒,๗๐๐ คน

ทางการจัดหลักสูตรของคณะครุศาสตร์ก็ได้ เชื่อว่ามีความยืดหยุ่นมากเพราะ
 เมื่อก่อนปีการศึกษา ๒๕๒๐ จัดหลักสูตรเป็น ๓ ระบบ ระบบแรกใช้หลักสูตรเก่าปริญญาตรี
 ๒ ปี เปิดสอนทั้งภาคปกติและภาคสมทบ รับผู้เรียนซึ่งจบการศึกษาชั้น อนุปริญญา และ
 ปริญญาตรีสาขาวิชาอื่น ระบบที่ ๒ หลักสูตรอนุปริญญา ๓ ปี สำหรับผู้ประสงค์จะศึกษา

ระดับอนุปริญญา และระบบที่ ๓ หลักสูตรปริญญาตรีครุศาสตร์ ๔ ปี ปัจจุบันคณะครุศาสตร์ประกาศใช้หลักสูตรปริญญาตรีครุศาสตร์บัณฑิต ๔ ปี (ปรับปรุงใหม่ ๒๕๒๐) อันเป็นหลักสูตรที่ปรับปรุงให้ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ตามแผนการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช ๒๕๒๐ ให้ยุบหลักสูตรอนุปริญญา ๓ ปี และยังคงมีหลักสูตรปริญญาตรีครุศาสตร์บัณฑิต ๒ ปี เฉพาะภาคปกติไว้ ยิ่งไปกว่านั้นคณะครุศาสตร์ยังได้ขยายงานด้านการเรียนการสอนขึ้นไปถึงระดับมหาบัณฑิต และประกาศนียบัตรชั้นสูง ซึ่งภายหลังการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี ไปขึ้นอยู่กับบัณฑิตศึกษา ต่อมาในปีการศึกษา ๒๕๑๗ คณะครุศาสตร์ได้เปิดหลักสูตรครุศาสตร์ดุขฎิบัณฑิตชั้นเป็นคณะแรก ทางสาขาจิตวิทยา ซึ่งนับเป็นความก้าวหน้าทางวิชาการที่เห็นได้ชัด

ไม่เพียงแต่จะเป็นผู้นำทางด้านวิชาการเท่านั้น คณะครุศาสตร์ยังได้ริเริ่มกรรมวิธีและกิจกรรมใหม่ ๆ ขึ้นหลายอย่าง เป็นต้นว่าการเริ่มใช้หน่วยกิต การนำเอาการสัมมนามาใช้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน การจัดให้มีห้องปฏิบัติการสอนภาษาอังกฤษ การจัดให้มีห้องปฏิบัติการทางจิตวิทยาและศูนย์แนะแนว การใช้ชมรมวิชาการเป็นกิจกรรมร่วมหลักสูตร การตั้งศูนย์สารนิเทศ การจัดห้องสมุดคณะที่ใช้ระบบสากล การจัดปฐมนิเทศนิสิตใหม่ และจัดปัจฉิมนิเทศนิสิตที่สำเร็จการศึกษา การจัดหาอาจารย์ที่ปรึกษาแก่นิสิต การจัดศูนย์บริการสื่อการศึกษา การตั้งศูนย์บริการงานวิจัยทางครุศาสตร์ ฯลฯ เป็นต้น นอกจากนี้ยังเป็นคณะที่ให้ บริการทางวิชาการแก่สังคมภายนอกทั้งที่เป็นส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนอย่างกว้างขวาง เช่นภาควิชาการบริหารการศึกษาให้การศึกษาอบรมแก่เจ้าหน้าที่บริหาร ขององค์การศึกษาต่าง ๆ ภาควิชาการประถมศึกษาร่วมมือกับกรมประชาสัมพันธ์และองค์การยูเนสโกอบรมครู และผลิตหนังสือให้แก่ครูชาวเขาบางภาค วิชาให้บริการแก่สถาบันที่เกี่ยวข้องในการจัดทำหลักสูตร ทำแบบเรียนทั้งระดับประถม มัธยมและอุดมศึกษา ตลอดจนให้การอบรมครูสาขาวิชาต่าง ๆ เมื่อปีการศึกษาที่ผ่านมาภาคจิตวิทยาก็ได้จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการทางจิตวิทยาแก่หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนผู้สนใจด้วย

ความสำเร็จอย่างสูงภายในระยะเวลา ๒๕ ปี ของคณะครุศาสตร์เกิดขึ้นได้ด้วยการบริหารงานของคณะดี ๕ ท่าน ซึ่งมีรายนามดังต่อไปนี้

๑. ศาสตราจารย์ คุณหญิง พูนทรัพย์ นพวงศ์ ณ อยุธยา (พ.ศ. ๒๕๐๐-๒๕๐๔)
๒. ศาสตราจารย์ ดร. ประชุมสุข อาชวออรุง (พ.ศ. ๒๕๐๔-๒๕๑๘)
๓. รองศาสตราจารย์ ดร. ภิญโญ สาร (พ.ศ. ๒๕๑๘-๒๕๑๙)
๔. ศาสตราจารย์อำเภอไพ สุจริตกุล พ.ศ. (๒๕๑๙-๒๕๒๓)
๕. รองศาสตราจารย์ ดร. ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา (พ.ศ. ๒๕๒๓-ปัจจุบัน)

ถ้าจะเปรียบอายุ ๒๕ ปี ของคณะครุศาสตร์กับคนในวัยเดียวกันจะเห็นว่ามีความสำเร็จแตกต่างกันมาก คนวัยนี้เรียกว่าวัยเบญจเพสยังคลอนแคลนไม่มั่นคงมองไม่เห็นความดีความชั่วของอนาคต แต่ครุศาสตร์วัยเบญจเพสกลับเจริญเติบโตเต็มที่มีรากฐานมั่นคงทั้งด้านอาคารสถานที่ จำนวนอาจารย์ และความมีประสิทธิภาพทางวิชาการ นับแต่นั้นเป็นต้นไปครุศาสตร์จะทำหน้าที่ปรับปรุงคุณภาพของตัวเองให้พร้อมอยู่เสมอเพื่อรับใช้สังคม สมดังปณิธานของคณะครุศาสตร์ ซึ่งมุ่งมั่นจะธำรงรักษาและพัฒนาประสิทธิภาพในด้านความเป็นเลิศทางวิชาการ และสามารถที่จะสนองตอบความต้องการและความจำเป็นในการแก้ปัญหาต่างของสังคมได้ทันทั่วถึง

ของคณะครุศาสตร์ก็คือเครื่อง ผลงานตลอดเวลา ๒๕ ปี พิสูจน์ให้เห็นความคุ้มค่าของสังคมในการที่ไว้วางใจ ให้สถาปนาสถาบันฝึกหัดครูระดับอุดมศึกษาแห่งนี้ขึ้นมานั่นเอง.